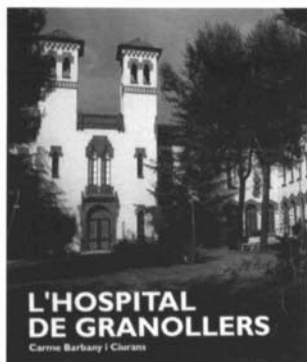

L'Hospital de Granollers

Carme Barbany i Ciurans

Lunwerg Editores, Barcelona, 1999, 164 pàg.

Ressenya

Jaume Dantí i Riu

Historiador

L'obra de Carme Barbany s'ha de situar en el marc de la nova història de les institucions, que ha superat els estudis, sobretot, de caràcter organitzatiu, estructural, que quedaven tancats en si mateixos, i ha passat a ser una forma d'anàlisi de microhistòria, amb possibilitats d'història total, que integra els aspectes del context general més ampli i contribueix a l'aprofundiment de les interpretacions corresponents. D'altra banda, el llarg espectre cronològic abastat, des de la fundació de l'hospital en el segle XIV fins a «L'Hospital avui», en forma de reportatge gràfic, ha permès donar a l'estudi no només un caràcter de recerca històrica rigorosa, sinó també el sentit de valoració de la institució actual i del servei que continua oferint a la ciutat de Granollers i a la comarca del Vallès Oriental.

El llibre fa una aportació essencial a la història de l'hospital de Granollers, fins ara només coneguda de forma fragmentària i no sempre ben documentada, i ahora contribueix, sens dubte, a l'avenç de la història hospitalària catalana. La historiografia sobre els hospitals a Catalunya s'ha centrat sovint en alguns períodes concrets —l'època medie-

val—, en alguns aspectes estructurals com pot ser l'arquitectura i, molt especialment, en les transformacions més recents. No es poden oblidar, però, algunes monografies importants sobre grans hospitals com pot ser l'Hospital de Sant Pau o d'altres com la de Pere Anguera sobre l'Hospital de Sant Joan de Reus.

L'estudi està estructurat en sis capítols de caràcter cronològic, el reportatge fotogràfic sobre l'hospital actual i uns annexos documentals. En «Els primers temps» es tracta des de la fundació l'any 1328 fins al segle XIX, període sobre el qual hi havia un gran desconeixement i per a l'estudi del qual ha estat necessari un important esforç arxivístic. El segon capítol es dedica al període en què l'hospital es traslladà a l'antic Convent dels Caputxins, entre 1844 i 1923, període de transformacions importants a la vila i durant el qual es van fer càrrec de l'assistència les germanes Carmelites. Els capítols tercer i quart es refereixen al nou Hospital-Asil; un, sobre l'interessant procés que se seguí per a la construcció de l'edifici (1914-1923) i l'altre, sobre el funcionament de la institució des del 1923 fins al 1940. Des de la postguerra

fins a 1970, ens trobem amb un període marcat per la migradesa de recursos i les primeres innovacions assistencials, alhora que l'any 1957 s'inaugurava l'asil. En «Els darrers anys», de forma molt breu, s'hi indiquen només les grans transformacions físiques i de serveis amb una simple informació quantitativa.

L'ordre cronològic facilita el seguiment de l'esquema intern de cadascun dels capítols que inclou el context històric de la ciutat i els diferents aspectes de l'hospital: l'organització i l'administració, la gestió econòmica i les referències a l'assistència. No hi falta tampoc la informació sobre la localització i els edificis, que reflecteix, també, alguns dels trets de cada període. La diversa disponibilitat de fonts documentals segons una o altra època no facilita un tractament lineal de tots els aspectes, però, amb tot, sempre es manté la visió de conjunt.

Per construir aquesta història global, l'autora ha hagut de recórrer a moltes i variades fonts de documentació a més de les del propi hospital: municipals, parroquials, diocesanes i capitulars i les de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Per als segles XIX i XX ha estat molt valuosa la informació de la premsa local que es conserva a l'Hemeroteca de Granollers. Un bon reflex de la diversitat documental emprada són els nou annexos que clouen el treball i en els quals es troba des del privilegi de cessió de l'administració de l'hospital al Consell de la Vila de 1521, o la relació de personal dels segles XVI al XVIII, fins al recull estadístic de les activitats de l'hospital de 1971 a 1997.

Pel que fa al reportatge fotogràfic de «L'Hospital avui», es tracta de la col·laboració de nou fotògrafs que, amb una preocupació artística, han cobert un esquema prèviament establert per tal d'il·lustrar tots aquells aspectes que mostren els nombrosos vessants i components de la institució. Les imatges supleixen de manera escaient un text en el qual, pel fet d'haver de tractar del moment present, no es podria fer una interpretació comparable a la de la resta del treball. Aquest apartat resulta encara més reeixit per la qualitat de l'edició, reflectida en el disseny general del llibre, la composició i la reproducció de les il·lustracions. Tot plegat convida a la lectura i la facilita.

El resultat és, doncs, un estudi històric complet, més enllà de la història estricta de la institució. Les aportacions que es fan sobre aspectes desconeguts com pot ser el del funcionament intern en els segles XVI i XVII, la nova localització al carrer de Corró, qui eren els atesos, o el que podien semblar temes tancats sense ser-ho com la datació i la funció de l'edifici gòtic i els interrogants que l'autora deixa encara sense resposta són una bona mostra de domini metodològic i de rigor en el treball.

I des d'una altra perspectiva, la història de l'Hospital de Granollers que ha elaborat Carme Barbany, de la primera a la darrera pàgina, deixa clar que, més enllà de les estructures i dels interessos particulars, en la societat de totes les èpoques hi viu també una voluntat de servei que és la que fa crear i desenvolupar institucions com la que ha estudiat.

Novetats

Estudi de la biodiversitat a la conca del Besòs

Consorci per a la Defensa de la Conca del Besòs

Diputació de Barcelona, 1999, 177 pàg.

Aquest treball s'emmarca en la línia d'actuació dels últims anys del Consorci per tal de recuperar i preservar la conca del riu Besòs. El present estudi fa una valoració de la biodiversitat de la zona per tal d'entendre quins han de ser els criteris de gestió útils per integrar globalment tota la conca. La publicació consta de set apartats. A manera d'introducció trobem la justificació de l'estudi i la metodologia emprada. Una de les novetats ha estat dividir l'àrea ocupada per la conca del Besòs en una sèrie d'ecodistrictes que configuren l'eix vertebrador del treball.

Com a factors de la biodiversitat de la zona s'analitzen, entre d'altres, la pluviometria, la hidrologia i l'aigua. En l'apartat dedicat als elements de la biodiversitat i a la seva qualitat, es